

เรื่อง เทศน์มหาชาติในเมืองตาก ภาษากลุ่มที่เลื่อนไปตามบริบท

รายละเอียด

ประเพณีการเทศน์มหาชาติมีมาก่อนสมัยกรุงสุโขทัย และมีพัฒนาการต่อ ๆ มาควบคู่กับวรรณกรรม เรื่องมหาชาติ หรือมหาเวสสันดรชาดกมาจนถึงปัจจุบัน การเทศน์มหาชาติเป็นประเพณีงานบุญที่พุทธศาสนิกชนชาวไทยทั่วทุกภาคของประเทศไทย มีความศรัทธาและเชื่อในคตินิยมว่า การฟังเทศน์มหาชาติให้จบภายในวันเดียว จะได้รับอานิสงส์แรง ซึ่งส่งผลให้ไปเกิดในศาสนาพระศรีอริยเมตไตรย ทั้งจะเป็นผู้มีลาภยศ และได้บรรลุมรรคผลนิพพาน จึงทำให้คนไทยส่วนใหญ่นิยมยินดีฟังเทศน์มหาชาติกันตลอดมา ทุกวันนี้ประเพณีการเทศน์มหาชาติมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ทั้งด้านเนื้อหา มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น ส่วนด้านรูปแบบมีการประยุกต์ เช่น มีการเทศน์แบบปุจฉา-วิสัชนาบ้าง มีการแห่ประกอบการเทศน์บ้าง ไปจนถึงมีการแสดงลิเกสลับการเทศน์ของพระภิกษุในบางแห่ง ส่วนเครื่องประกอบพิธีเทศน์มหาชาติ เช่น การบรรเลงปี่พาทย์ในพิธีเทศน์มหาชาตินั้น มีการประยุกต์โดยใช้แผ่นซีดี แทนปี่พาทย์ก็มี ซึ่งอาจเพราะต้องการความประหยัดก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามก็ดีประเพณีการเทศน์มหาชาติยังคงดำรงอยู่ ทั้งนี้เพราะคุณค่าในเนื้อหาของมหาชาติ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมความดีงาม อันมีกระแสแห่งความเมตตา ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความไม่เห็นแก่ตัว รวมทั้งอรรถรสด้านถ้อยคำสำนวน ภาษา โดยผ่านท่วงทำนองการเทศน์ของพระธรรมกถึกยัง เป็นเสน่ห์ดึงดูดศรัทธาของชาวไทยพุทธได้มั่นคงอยู่ แม้จะมีอิทธิพลของกระแสวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาปะปนในวัฒนธรรมของไทยทำให้เบี่ยงเบนความสนใจของคนไทยบางกลุ่มไปบ้าง แต่ประเพณีการเทศน์มหาชาติของไทยยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบัน ส่วนอนาคตจะเป็นอย่างไร ประเพณีการเทศน์มหาชาติจะยังคงอยู่ หรือจะแปรเปลี่ยนไปอย่างไร ก็ขอฝากไว้กับวงการศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งวงการพระพุทธศาสนาของประเทศไทยและชาวไทยพุทธทุกคนต่อไป

คำสำคัญ : เทศน์มหาชาติ

ที่มา : <https://www.facebook.com/laoruengmuengtak/photos/682655478491329>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-02-01

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2041&code_db=610004&code_type=TK001